

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

ఇతి భీతః ప్రజాద్రోహాత్స్వర్పధర్మవివిత్సయా ।

తతో వినశనం ప్రాగాద్యత్ర దేవవ్రతోఽపతత్ ॥ 1 ॥

తదా తే భ్రాతరః సర్వే సదశ్చైః స్వర్ణభూషితైః ।

అన్వగచ్ఛన్ రథైర్విప్రా వ్యాసధౌమ్యాదయస్తథా ॥ 2 ॥

భగవానపి విప్రర్షే రథేన సధనంజయః ।

స తైర్వ్యరోచత నృపః కుబేర ఇవ గుహ్యకైః ॥ 3 ॥

దృష్ట్వా నిపతితం భూమౌ దివశ్చ్యుతమివామరం ।

ప్రణేముః పాండవా భీష్మం సానుగాః సహ చక్రీణా ॥ 4 ॥

తత్ర బ్రహ్మార్షయః సర్వే దేవర్షయశ్చ సత్తమ ।

రాజర్షయశ్చ తత్రాసన్ ద్రష్టుం భరతపుంగవం ॥ 5 ॥

పర్వతో నారదో ధౌమ్యో భగవాన్ బాదరాయణః ।

బృహదశ్వో భరద్వాజః సశిష్యో రేణుకాసుతః ॥ 6 ॥

వసిష్ఠ ఇంద్రప్రమదస్త్రితో గృత్సమదోఽసితః ।

కక్షీవాన్ గౌతమోఽత్రిశ్చ కౌశికోఽథ సుదర్శనః ॥ 7 ॥

అన్యే చ మునయో బ్రహ్మాన్ బ్రహ్మారాతాదయోఽమలాః |
శిష్యైరుపేతా ఆజగ్ముః కశ్యపాంగిరసాదయః || 8 ||

తాన్ సమేతాన్ మహాభాగానుపలభ్య వసూత్తమః |
పూజయామాస ధర్మజ్ఞో దేశకాలవిభాగవితే || 9 ||

కృష్ణం చ తత్ప్రభావజ్ఞ ఆసీనం జగదీశ్వరం |
హృదిస్థం పూజయామాస మాయయోపాత్తవిగ్రహం || 10 ||

పాండుపుత్రానుపాసీనాన్ ప్రశ్రయప్రేమసంగతాన్ |
అభ్యాచష్టానురాగాస్పైరంధీభూతేన చక్షుషా || 11 ||

అహో కష్టమహోఽన్యాయ్యం యద్యాయం ధర్మనందనాః |
జీవితుం నార్హథ క్లిష్టం విప్రధర్మాచ్యుతాశ్రయాః || 12 ||

సంస్థితేఽతిరథే పాండౌ పృథా బాలప్రజా వధూః |
యుష్మత్కృతే బహూన్ క్లేశాన్ ప్రాప్తా తోకవతీ ముహుః || 13 ||

సర్వం కాలకృతం మన్యే భవతాం చ యదప్రియం |
సపాలో యద్వశే లోకో వాయోరివ ఘనావలిః || 14 ||

యత్ర ధర్మసుతో రాజా గదాపాణిర్వృకోదరః |
కృష్ణోఽస్త్రీ గాండివం చాపం సుహృత్కృష్ణస్తతో విపత్ || 15 ||

న హ్యస్య కర్ణిచిద్రాజన్ పుమాన్ వేద విధిత్సితం |
యద్విజిజ్ఞాసయా యుక్తా ముహ్యంతి కవయోఽపి హి || 16 ||

తస్మాదిదం దైవతంత్రం వ్యవస్య భరతర్షభ |
తస్యానువిహితోఽనాథా నాథ పాహి ప్రజాః ప్రభో || 17 ||

ఏష వై భగవాన్ సాక్షాదాద్యో నారాయణః పుమాన్ |
మోహయన్ మాయయా లోకం గూఢశ్చరతి వృష్టిషు || 18 ||

అస్యానుభావం భగవాన్ వేద గుహ్యతమం శివః |
దేవర్షిర్నారదః సాక్షాద్భగవాన్ కపిలో నృప || 19 ||

యం మన్యసే మాతులేయం ప్రియం మిత్రం సుహృత్తమం |
అకరోః సచివం దూతం సౌహృదాదథ సారథిం || 20 ||

సర్వాత్మనః సమదృశో హ్యద్వయస్యానహంకృతేః |
తత్కృతం మతివైషమ్యం నిరవద్యస్య న క్వచిత్ || 21 ||

తథాప్యేకాంతభక్తేషు పశ్య భూషానుకంపితం |
యన్మేఽసూంస్త్యజతః సాక్షాత్కృష్ణో దర్శనమాగతః || 22 ||

భక్త్యాఽఽవేశ్య మనో యస్మిన్ వాచా యన్నామ కీర్తయన్ |
త్యజన్ కలేవరం యోగీ ముచ్యతే కామకర్మభిః || 23 ||

స దేవదేవో భగవాన్ ప్రతీక్షతాం
కలేవరం యావదిదం హినోమ్యహం |
ప్రసన్నహాసారుణలోచనోల్లస -
న్ముఖాంబుజో ధ్యానపథశ్చతుర్భుజః || 24 ||

సూత ఉవాచ
యుధిష్ఠిరస్తదాకర్ణ్య శయానం శరపంజరే |
అపృచ్ఛద్వివిధాన్ ధర్మాన్ ఋషీణాం చానుశృణ్వతాం || 25 ||

పురుషస్వభావవిహితాన్ యథావర్ణం యథాశ్రమం |
వైరాగ్యరాగోపాధిభ్యామామాతోభయలక్షణాన్ || 26 ||

దానధర్మాన్ రాజధర్మాన్ మోక్షధర్మాన్ విభాగశః |
స్త్రీధర్మాన్ భగవద్ధర్మాన్ సమాసవ్యాసయోగతః || 27 ||

ధర్మార్థకామమోక్షాంశ్చ సహోపాయాన్ యథా మునే |
నానాఖ్యానేతిహాసేషు వర్ణయామాస తత్త్వవిత్ || 28 ||

ధర్మం ప్రవదతస్తస్య స కాలః ప్రత్యుపస్థితః |
యో యోగినశ్చందమృత్యోర్వాంఛితస్తూత్తరాయణః || 29 ||

తదోపసంహృత్య గిరః సహస్రణీ -
ర్విముక్తసంగం మన ఆదిపూరుషే |
కృష్ణే లసత్పీతపటీ చతుర్భుజే
పురః స్థితేఽమీలితదృగ్యధారయత్ || 30 ||

విశుద్ధయా ధారణయా హతాశుభ -
స్తదీక్షయైవాశు గతాయుధవ్యథః |
నివృత్తసర్వేంద్రియవృత్తివిభ్రమ -
స్తుష్టావ జన్యం విసృజంజనార్దనం || 31 ||

శ్రీభీష్మ ఉవాచ
ఇతి మతిరుపకల్పితా వితృష్టా
భగవతి సాత్వతపుంగవే విభూమ్ని |
స్వసుఖముపగతే క్వచిద్విహర్తుం
ప్రకృతిముపేయుషి యద్భవప్రవాహః || 32 ||

త్రిభువనకమనం తమాలవర్ణం
రవికరగౌరవరాంబరం దధానే |
వపురలకకులావృతాననాబ్జం
విజయసఖే రతిరస్తు మేఽనవద్యా || 33 ||

యుధి తురగరజోవిధూమ్రవిష్వక్
 కచలులితశ్రమవార్యలంకృతాస్య |
 మమ నిశితశరైర్విభిద్యమాన -
 త్వచి విలసత్కవచేఽస్తు కృష్ణ ఆత్మా || 34 ||

సపది సఖివచో నిశమ్య మధ్యే
 నిజపరయోర్బలయో రథం నివేశ్య |
 స్థితవతి పరసైనికాయురక్షా
 హృతవతి పార్థసఖే రతిర్మమాస్తు || 35 ||

వ్యవహితపుతనాముఖం నిరీక్ష్వ
 స్వజనవధాద్విముఖస్య దోషబుధ్ధ్యా |
 కుమతిమహారదాత్మవిద్యయా య -
 శ్చరణరతిః పరమస్య తస్య మేఽస్తు || 36 ||

స్వనిగమమపహాయ మత్ప్రతిజ్ఞా -
 మృతమధికర్తుమవప్లుతో రథస్థః |
 ధృతరథచరణోఽభ్యయాచ్ఛలధు -
 ర్హరిరివ హంతుమిభం గతోత్తరీయః || 37 ||

శితవిశిఖహతో విశీర్ణదంశః
 క్షతజపరిప్లుత ఆతతాయినో మే |
 ప్రసభమభిససార మద్వధార్థం
 స భవతు మే భగవాన్ గతిర్ముకుందః || 38 ||

విజయరథకుటుంబ ఆత్తతోత్రే
 ధృతహయరశ్మిని తచ్చియేక్షణీయే |

భగవతి రతిరస్తు మే ముమూర్షో -

ర్యమిహ నిరీక్ష్వ హతా గతాః సరూపం || 39 ||

లలితగతివిలాసవల్గుహాస -

ప్రణయనిరీక్షణకల్పితోరుమానాః |

కృతమనుకృతవత్య ఉన్మదాంధాః

ప్రకృతిమగన్ కిల యస్య గోపవధ్యః || 40 ||

మునిగణన్యపవర్యసంకులేఽంతః -

సదసి యుధిష్ఠిరరాజసూయ ఏషాం |

అర్హణముపపేద ఈక్షణీయో

మమ దృశిగోచర ఏష ఆవిరాత్మా || 41 ||

తమిమమహమజం శరీరభాజాం

హృది హృది ధిష్ఠితమాత్మకల్పితానాం |

ప్రతిదృశమివ నైకధార్మమేకం

సమధిగతోఽస్మి విధూతభేదమోహాః || 42 ||

సూత ఉవాచ

కృష్ణ ఏవం భగవతి మనోవార్ధ్యష్టివృత్తిభిః |

ఆత్మన్యాత్మానమావేశ్య సోఽంతఃశ్వాస ఉపారమత్ || 43 ||

సంపద్యమానమాజ్ఞాయ భీష్మం బ్రహ్మాణి నిష్కలే |

సర్వే బభూవుస్తే తూష్ణీం వయాంసీవ దినాత్యయే || 44 ||

తత్ర దుందుభయో నేదుర్దేవమానవవాదితాః |

శశంసుః సాధవో రాజ్ఞాం ఖాత్పేతుః పుష్పవృష్టయః || 45 ||

తస్య నిర్హరణాదీని సంపరేతస్య భార్గవ |

యుధిష్ఠిరః కారయిత్వా ముహూర్తం దుఃఖితోఽభవత్ || 46 ||

తుష్టువుర్మునయో హృష్టాః కృష్ణం తద్గుహ్యానామభిః |
తతస్తే కృష్ణహృదయాః స్వాశ్రమాన్ ప్రయయుః పునః || 47 ||

తతో యుధిష్ఠిరో గత్వా సహకృష్ణో గజాహ్వయం |
పితరం సాంత్వయామాస గాంధారీం చ తపస్వినీం || 48 ||

పిత్రా చానుమతో రాజా వాసుదేవానుమోదితః |
చకార రాజ్యం ధర్మేణ పితృపైతామహం విభుః || 49 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే యుధిష్ఠిరరాజ్యప్రలంభో నామ నవమోఽధ్యాయః ||